

3

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΑ ΜΙΑΣ ΤΡΙΑΚΟΝΤΑΕΤΙΑΣ (1952 — 1982)

«Η εκδοσις του άνα χειρας ένατου τόμου των «Σερραϊκῶν Χρονικῶν» κατ' εύτυχη συγκυρία συμπίπτει μὲ τὴν συμπλήρωσιν τριάντα χρόνων, ἀπὸ τῆς κατ' Ἀπρίλιον του 1952 ίδρυσεως τῆς Ἰστορικῆς καὶ Λαογραφικῆς Ἐταιρίας Σερρῶν — Μελενίκου.

Μᾶς δίδεται, ως ἐκ τουτου, εὐλογος εὐκαιρία γιὰ ἔναν σύντομο ἀπολογισμὸ του κατὰ τὴν διάρκεια ὀλόκληρης τῆς τριακονταετίας ἐπιτελεσθέντος ἔργου της καὶ τῆς ποικίλης δραστηριότητός της.

Στὸ διάστημα τῶν τριάντα χρόνων τῆς ὑπάρξεώς της, ἡ Ἐταιρία μας ἐπετέλεσε καὶ ἐπιτελεῖ ἀθόρυβα καὶ μὲ κάθε σοβαρότητα ἔργον ποὺ ἀποβλέπει πάντοτε εἰς τὴν πολιτιστικὴν καὶ πνευματικὴν προβολὴν τῆς ίδιαιτέρας πατρίδος μας, τῆς ὁραίας καὶ ἀκμαζούσης πόλεως τῶν Σερρῶν καὶ ὀλοκλήρου τῆς ὑπαίθρου αὐτῆς καὶ ίδιαιτέρως εἰς τὴν ἀπὸ πάσης πλευρᾶς ἐπιστημονικὴν ἔρευναν διὰ τὴν διάσωσιν τοῦ Ἰστορικοῦ καὶ Λαογραφικοῦ της ὄλικοῦ, ποὺ μὲ τὴν πάροδο του χρόνου κινδυνεύει νὰ ἔξαφανισθῇ καὶ νὰ ἴσοπεδοθῇ ἀπὸ τὸν στρόβιλον καὶ τὸν ὅδοστρωτήρα τῆς σύγχρονης ἀνελέητης τεχνολογίας ἐποχῆς.

Μὲ τὴν προσπάθειά μας αὐτὴ στοχεύουμε νὰ διατηρήσουμε ἔντονη τὴν παρουσία της στὸν Ἑλληνικὸ χῶρο καὶ νὰ ἔξαρσουμε καὶ ὑπογραμμίσουμε τὸν Ἰστορικὸ ρόλο ποὺ διεδραμάτισε στὸ παρελθόν, ως Ἐθνικὴ ἐπαλξις.

Τὸ ἔργον τῆς Ἐταιρίας μας πιθανῶς νὰ μὴ κριθῇ ὡς ποσοτικόν. Ἀναμφισβήτητα ὅμως εἶναι ποιοτικόν. Καὶ ἡ ποιότης του αὐτῆς, ὑψηλῆς πνευματικῆς καὶ πολιτιστικῆς στάθμης ἐκτὸς ἀπὸ τὴν καταξίωσιν καὶ ἐπιβράβευσίν της ἀπὸ τὸ ἀνώτατον πνευματικὸν ἵδρυμα τῆς χώρας μας, τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν, κατὰ τὴν πανηγυρικὴν συνεδρίαν της, τῆς 29 Δεκεμβρίου του 1966, ἔτυχε γενικῆς ἀναγνωρίσεως καὶ μαρτυρεῖται ἀπὸ ὅλους ἐκείνους ποὺ ἀσχολοῦνται μὲ τὰ γράμματα καὶ τὰς Ἰστορικὰς καὶ λαογραφικὰς ἔρευνας.

Οι στόχοι της 'Εταιρίας μας, όπως αύτοί αναγράφονται εἰς τὸ ἄρθρον 2ον τοῦ καταστατικοῦ της, ψήφισμα τοῦτο μὲ ποικίλας πνευματικὰς καὶ πολιτιστικὰς ἐκδηλώσεις, μὲ διαλέξεις καὶ ὅμιλίας εἰς 'Αθήνας, Θεσ/νίκην, Σιδηρόκαστρον, Νέαν Ζίχνη, 'Αγρίνιον, Ναύπλιον καὶ ἄλλαχοῦ, μὲ συμμετοχὴν εἰς ίστορικὰ Διεθνῆ συνέδρια, ὅπως τῆς Σπάρτης καὶ τῶν Πατρῶν, εἰς συνεστιάσεις ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἔοδισμῶν ίστορικῶν ἐπετείων, ἀλλὰ πρὸ παντὸς μὲ τὴν ἔκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ μας συγγράμματος «Σερραϊκὰ Χρονικὰ» ὃπου ἀποθησαυρίζονται καὶ καταχωροῦνται ὡς εἰς 'Αρχεῖον, μελέται καὶ ἔρευναι διακεκριμένων ἐπιστημόνων στρεφόμεναι πάντοτε εἰς ίστορικὸν καὶ λαογραφικὸν χώρους τῆς περιοχῆς τῶν Σερρῶν.

Άντα τὰ διάδοματα τῶν συνεργατῶν τῶν «Σερραϊκῶν Χρονικῶν» καὶ τὰ διέματα ποὺ καταχωροῦνται εἰς τοὺς μέχρι τοῦδε ἔκδοθέντας δκτῷ τόμους καὶ τὸν ἀνὰ χεῖρας ἔνατον, χαρακτηρίζουν τὴν σοβαρότητα τῆς προσπαθείας μας καὶ τὸ μέγεθος τῆς πνευματικῆς μας συμβολῆς εἰς τὴν ὅλην ἔθνικὴν μας πορείαν, διὰ μίαν πνευματικὴν καλλιέργειαν καὶ ἀνάτασιν, καὶ κατατάσσουν τὸ περιοδικόν μας εἰς τὴν πρώτην σειρὰν τῶν περιοδικῶν συγγραμμάτων τοῦ εἰδους.

Καὶ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ συμβαίνει διαφορετικὰ ἄφοῦ ὅλα τὰ διάδοματα τῶν συνεργατῶν μας εἶναι ἀναμφισβήτητου κύρους.

Παράλληλα ὁ τύπος καὶ οἱ εἰδικοὶ κριτικοὶ ὑπερέχθησαν καὶ παρουσίασαν τὸ ἔργον μας μόνον μὲ ἐπαίνους, ἥ δὲ ἔκδοσις τοῦ κάθε τόμου τῶν «Σερραϊκῶν Χρονικῶν» ἔχαιρετίσθη μὲ ἐνθουσιασμὸν καὶ ἐσχολιάσθη, χωρὶς ἔξαιρεσιν, εὑμενέστατα.

'Αναφέρω ἐνδεικτικῶς τὴν κρίσιν τοῦ γνωστοτάτου Μακεδόνος λογίευ, διακεκριμένου δημοσιογράφου καὶ Γενικοῦ Γραμματέως τῆς 'Εταιρίας Μακεδονικῶν Σπουδῶν Χρήστου Λαμπρινοῦ, ὁ δποῖος εἰς ἓνα ἐκτεταμένον καὶ ἐμπεριστατωμένον δίστηλον ἄρθρον του, ποὺ ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν ἔγκριτον καὶ μεγάλης κυκλοφορίας ἐφημερίδα «Μακεδονία» τῆς Θεσσαλονίκης, ἐκφράζει συγκίνησιν καὶ θαυμασμὸν διὰ τὸ ὑπὸ τῆς 'Εταιρίας μας ἐπιτελούμενον ἔργον. «Εἶναι ἄξιο θαυμασμοῦ, λέγει ὁ Χρήστος Λαμπρινός, πολλὲς φορὲς τὸ ἔκδοτικὸ ἔργο μερικῶν δργανώσεων ποὺ ἀντιπροσωπεύουν ἓνα τόπο καὶ ἐπιδιώκουν μὲ τὴν συγκέντρωση καὶ τὴν δημοσίευση ἐργασιῶν γιὰ τὴν ίστορία καὶ λαογραφία του, τὴν πολιτιστική του δινότητα καὶ τὴν ὑπαρξή του γενικά, νὰ προσδώσουν τὴν ίδιαίτερή του ταυτότητα. Μ' αὐτὴν τὴν διαπίστωση μπορεῖ κανεὶς νὰ συνοδεύσει τὴν ἔστω καὶ πρόχειρη ἀνάγνωση τῶν «Σερραϊκῶν Χρονικῶν». Πρόκειται γιὰ ἓνα περιοδικὸ σύγγραμμα μὲ λιτὴ καὶ ἀπέριττη ἐμφάνιση, ἀλλὰ μὲ περιεχόμενο ποὺ ἐπιβάλλεται καὶ συγκινεῖ...'. Εκδίδεται ἀπὸ τὴν ίστορικὴ καὶ Λαογραφικὴ 'Εταιρία Σερρῶν - Μελενίκου ποὺ ἔδρεύει στὴν 'Αθήνα, ἀλλὰ ἔχει τὴν καρδιὰ καὶ τὴν σκέψη, τὸ συναίσθημα καὶ τὴν λογικὴ

της ψηλὰ στὶς Σέρρες, στὰ σύνορα, στὴν ὅμορφη καὶ ὅλο ζωντάνια περιοχή, στὸ ἀλησμόνητο Μελένικο, ποὺ δὲ παλμός του ἦταν παλμὸς καὶ ὅλης τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας...

‘Η πρώτη ἐντύπωση ποὺ ἀποκομίζει ὁ ἀναγνώστης, εἶναι ὁ φανατισμὸς τῆς ἀγάπης ὃχι μόνο τὸν Ταγῶν τῆς Ἐταιρίας, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐντεταλμένων γιὰ τὴν ἔκδοση τοῦ περιοδικοῦ...».

‘Ἐξαίροντας ἐν συνεχείᾳ τὸν ρόλο τῆς Ἐταιρίας προβαίνει εἰς τὴν ἀνάλυσιν τῶν καθέκαστα μελετημάτων μὲ ἐνθουσιαστικὰς ἐντυπώσεις.

‘Ανάλογοι εἶναι καὶ οἱ αρίστεις ἄλλων διακεκριμένων λογίων, τοῦ δικηγόρου, πολιτευτοῦ καὶ ἰστορικοῦ συγγραφέως τῆς Βεροίας κ. Γεωργίου Χιονίδη, τοῦ ἀξιοφόρου λογοτέχνου καὶ κριτικοῦ τῆς Θεσσαλονίκης κ. Ἀντώνη Τσακιροπούλου, τοῦ διευθυντοῦ καὶ διακεκριμένου λογοτέχνου καὶ κριτικοῦ τῆς ἑγκρίτου Σερραϊκῆς ἐφημερίδος «Πρόοδος» Ἀγγέλου Κολοκοτρώνη, τοῦ ἐπίσης εὐφήμως γνωστοῦ λογοτέχνου καὶ συγγραφέως, ἐκδότου καὶ διευθυντοῦ τοῦ περιοδικοῦ «Βορειοελλαδικά» Φώτη Τριάρχη εἰς τὰς ἐφημερίδας «Ταχυδρόμος» Καβάλας καὶ «Πρωΐνδος Τύπος» Δράμας τῆς 24 καὶ 26 Φεβρουαρίου 1980 καὶ τοῦ ἔξαιρέτου καὶ διακεκριμένου ἐπιστήμονος, δικηγόρου ἐν Ἀθήναις καὶ ἐταίρου μας κ. Κων. Χιώλου εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς Δράμας «Πρωΐνδος Τύπος» τῆς 16 Ιανουαρίου 1980 κ.ἄ.

‘Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ τὴν «Ἀρχειακὴν» ὀποθησαύρισιν ἵστορικοῦ ὑλικοῦ ποὺ προκύπτει ἀπὸ αὐστηρὰν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν, τὴν δποίαν ἐπιτυγχάνει ἡ Ἐταιρία μας μὲ τὴν ἔκδοσιν τῶν «Σερραϊκῶν Χρονικῶν» εἶναι ἔξι ἵσου σπουδαίας σημασίας καὶ ἐντυπωσιακοὶ αἱ ποικίλαι ὅλαι πνευματικαὶ ἐκδηλώσεις τῆς Ἐταιρίας, ποὺ ἀποβλέπουν εἰς τὴν ὅσον τὸ δυνατὸν διατήρησιν τῆς ζωτανῆς μνήμης καὶ προβολῆς τῆς Ἰδιαιτέρας πατρίδις.

‘Η ἀπαρίθμησις τῶν κυριωτέρων ἔξι αὐτῶν νομίζομεν, ὅτι δίδει τὸ μέτρον καὶ τὸ ἀσφαλὲς κριτήριον τοῦ τί ἀκριβῶς ἐπιτελέσαμεν. Οὕτω :

1) Μὲ τὴν συμπλήρωσιν πενήντα χρόνων ἀπὸ τοῦ ἀπαγχονισμοῦ ἐν Σέρραις ὑπὸ τῶν τούρκων τοῦ Μακεδονομάχου καὶ ἥρωϊκοῦ τέκνου τοῦ Ἀγρινίου Νίκου Παναγιώτου, μέλους τῆς ἀνταρτικῆς ὅμαδος τοῦ Καπετάν Μητρούση, ἡ Ἐταιρία μας δργάνωσε τὴν 14 Ιουλίου 1957 προσκύνημα εἰς Ἀγρινιον, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ τότε Δημάρχου αὐτοῦ Ἡλία Σαγιώργη. Εἰς τὸ προσκύνημα τοῦτο προσκληθεὶς ὑπὸ τῆς Ἐταιρίας συμμετέσχεν καὶ ὁ τότε Δήμαρχος Σερρῶν Βασίλειος Χατζηϊακώβιον εἰς ἔνδειξιν εὐγνώμονος μνήμης τοῦ Σερραϊκοῦ Λαοῦ. Κατὰ τὸ τελεσθὲν Πάνδημον Ἀρχιερατικὸν μνημόσυνον ἐν τῷ μητροπολιτικῷ ναῷ τοῦ Ἀγρινίου, μετὰ τὴν θαυμασίαν διμιλίαν τοῦ Δημάρχου Ἀγρινίου Ἡλία Σαγιώργη, ἐκ μέρους τῆς Ἐταιρίας μας ἔξεφώνησε ἐπιμνημόσυνον ἰστορικὸν λόγον δ τότε Γενικὸς Γραμματεὺς αὐτῆς Π. Πέννας, ἐνῷ δ τότε Πρόεδρος ἀείμνηστος Βασίλειος

Σιμωνίδης, διὰ καταλλήλου προσλαλιᾶς ἔστεφάνωσε εἰς τὴν ὅμώνυμον πλατεῖαν τὸν ἄδριάντα τοῦ ἥρωος Νίκου Παναγιώτου.

Ἡ καθόλοις ἐμφάνισις τῆς Ἐταιρίας μας εἰς τὸ Ἀγρίνιον καὶ ἡ ἀπότισις τιμῆς εἰς τὸ ἥρωϊκὸν τέκνον της ἐκ μέρους τῶν Σερραίων, ἐνεποίησε ἔξαιρετικὴν ἐντύπωσιν, ἐκδηλωθεῖσαν ποικιλοτρόπως μὲν πάνδημον συμμετοχὴν τῆς ὀλότητος τῶν κατοίκων τοῦ Ἀγρινίου καὶ ὀλῶν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, Πολιτικῶν καὶ Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν, τὴν δὲ τεραστίαν ἐντύπωσιν καὶ τὴν δημιουργηθεῖσαν ἐνθουσιαστικὴν ἀτμόσφαιραν πατριωτικῆς ἔξάρσεως, ἔξηραν ἐντόνως καὶ αἱ δύο τοπικαὶ ἐφημερίδες τοῦ Ἀγρινίου «Λαδές» καὶ «Νέα Ἔποχη» τῆς 21 Ἰουλίου 1957¹.

2) Μὲ τὴν συνεργασίαν τοῦ ἔξαιρέτου πολιτιστικοῦ Συλλόγου τοῦ Ναυπλίου «Ο Παλαμίδης» ἡ Ἐταιρία μας διοργάνωσε μεγάλην ἐκδρομήν — προσκύνημα, τὴν 28 Μαΐου 1978, πρὸς ἀπότισιν τιμῆς διὰ καταθέσεως στεφάνων εἰς τὴν πρὸ τοῦ Δικαστικοῦ Μεγάρου τοῦ Ναυπλίου, προσφάτως τότε στηθεῖσαν προτομὴν τοῦ ὑπερόχου συμπατριώτου μας, διαπρεποῦς δὲ νομικοῦ, πολιτικοῦ καὶ διανοητοῦ, Ἀναστασίου Πολυζωίδη, δ ὁποῖος πολλὰ προσέφερεν εἰς τὸ Ἐθνος κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς Ἐθνικῆς μας Παλιγγενεσίας.

Ἡ παρουσία τετρακοσίων περίπου Σερραίων καὶ ἄλλων Μακεδόνων εἰς Ναύπλιον καὶ ἡ ἐν συνεχείᾳ μετὰ τὴν στέψιν τῆς προτομῆς ἐπὶ παρουσίᾳ ὄλων τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν κατοίκων τοῦ Ναυπλίου, ὅμιλα τοῦ Προέδρου τῆς Ἐταιρίας μας, εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τοῦ Ἐκπολιτιστικοῦ Συλλόγου ὁ «Παλαμίδης», ὃπου ἐπιτυχῶς προεβλήθη ἡ προσωπικότης τοῦ Α. Πολυζωίδη καὶ ἀνεπτύχθη τὸ ἔργον του καὶ ἡ προσφορά του εἰς τὴν ἀνασυγκρότησιν τοῦ νεοτεύκτου Ἑλληνικοῦ Κράτους, ἐντυπωσίασε καὶ εἶχε τεραστίαν ἀπήχησιν τόσον εἰς τοὺς συμμετασχόντας Μακεδόνας ὅσον καὶ εἰς τοὺς Ναυπλιεῖς, οἵ ὁποῖοι μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Δήμαρχον, τὸν Κλῆρον καὶ τὰς Δικαστικάς, Πολιτικάς καὶ Στρατιωτικάς Ἀρχὰς παρηκολούθησαν τὴν ὅμιλιαν.

3) Ὁπως καὶ ἀλλοτε ἐτονίσθη, ἡ παρουσία τῆς Ἐταιρίας μας εἰς τὸν Ἑλληνικὸν πνευματικὸν χῶρον εἶναι τεραστίας σημασίας, διότι μέσω αὐτῆς καὶ μάλιστα ἐν μέσαις Ἀθήναις, ἐπιτυγχάνεται ἡ προβολὴ τῆς Πατρίδος μας καὶ ἡ συμβολή της εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς πολιτιστικῆς ἐπεξεργασίας τοῦ Ἐθνικοῦ μας γίγνεσθαι.

Υπὸ τὴν ἔννοιαν αὐτὴν καὶ ἡ πρόσκλησις καὶ συμμετοχὴ τῆς Ἐταιρίας

1. Λεπτομερῆ περιγραφὴν τῆς ἐν Ἀγρινίῳ παρουσίας τῆς Ἐταιρίας μας καὶ τῶν ἐν γένει ἐορταστικῶν ἐκδηλώσεων τοῦ Δήμου Ἀγρινίου, τὰ σχόλια τοῦ τοπικοῦ τύπου καὶ τὸν ἐκφωνηθέντα εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν τοῦ Ἀγρινίου, λόγον τοῦ Πέτρου Πέννα, βλέπε εἰς 1ον τόμον «Σερραϊκῶν Χρονικῶν» 1958 σελίδα 149-158.

μας εἰς τὰ διοργανωθέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ καὶ Ἐπιστημῶν δύο Διεθνῆ συνέδρια Πελοποννησιακῶν Σπουδῶν εἰς τὴν Σπάρτη τὴν 7-14 Σεπτεμβρίου τοῦ 1975 καὶ εἰς τὰς Πάτρας τὴν 25-31 Μαΐου 1980, τὰ δυοῖς ἡ Ἐταιρία μας διὰ τοῦ Προέδρου της παρηκολούθησε καὶ ἀπηγόρευε προσφωνήσεις, καὶ ἡ ἀνάθεσις τῆς Προεδρίας τοῦ Συνεδρίου τῆς Σπάρτης κατὰ τὴν τρίτην ἡμέραν τῶν ἔργασιῶν αὐτοῦ εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐταιρίας μας, διδουν τὸ μέτρον τῆς ἀπηχήσεως καὶ τῆς σπουδαιότητος τοῦ ἔργου ποὺ ἐπιτελεῖ αὗτη¹.

4) Μίαν ὅλην παρουσίαν ἔσημείωσεν ἡ Ἐταιρία μας εἰς τὰς ἕορτὰς τῆς 63 ἐπετείου τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Νιγρίτης τὸ 1976. Κληθεὶς ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐταιρίας μας ὑπὸ τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐδρεύοντος Συλλόγου τῶν Νιγριτινῶν ὁ «Βισάλτης», τὴν μὲν 21 Φεβρουαρίου παρέστη ὡς ἔκπρόσωπος τῆς Ἐταιρίας ἐν αὐτῇ τῇ Νιγρίτῃ καὶ εἰς τὴν ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ αὐτῆς γενομένην δοξολογίαν καὶ τὰς λοιπὰς ἐκδηλώσεις ἐπὶ τῇ ἀπελευθερώσει τῆς Νιγρίτης καὶ τῆς Βισαλτίας, τὴν ἐπομένην δέ, 22 Φεβρουαρίου, ὡμίλησεν εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν διαλέξεων τῆς Ἐταιρίας Μακεδονικῶν σπουδῶν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, ἐνώπιον πυκνοτάτου καὶ ἐνθουσιῶντος ἀκροατηρίου μὲ θέμα «Ἡ ἴστορικὴ παρουσία τῆς Βισαλτίας καὶ τῆς Νιγρίτης καὶ ἡ προσφορὰ τῶν εἰς τοὺς Ἐθνικοὺς Ἀγῶνας».

5) Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει μιᾶς εἰκοσιπενταετίας ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως της, ἡ Ἐταιρία μας διοργάνωσε τὴν 9 Μαΐου τοῦ 1977 πανηγυρικὴν ἕορταστικὴν ἐκδήλωσιν, εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρίας Ἀθηνῶν

‘Ἡ ἀδρόα συμμετοχὴ τοῦ κόσμου καὶ Ἰδίᾳ Μακεδόνων, ἡ παρουσία τοῦ Δημάρχου Σερρῶν κ. Ἀνδρέου Ἀνδρέου, τοῦ Προέδρου τῆς Ἐταιρίας Μακεδονικῶν σπουδῶν καὶ διαπρεποῦς καθηγητοῦ τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Κωνσταντίνου Βαβούσκου, τοῦ ἀντιπροέδρου τῆς Βουλῆς κ. Ἰσαὰκ Λαυρεντίδου, Σερραίων Βουλευτῶν καὶ ἄλλων πνευματικῶν προσωπικοτήτων, ὑπῆρξε μία πνευματικὴ καταξίωσις καὶ ἐπιβράβευσις τοῦ ὑπὸ τῆς Ἐταιρίας συντελεσθέντος κατὰ τὴν εἰκοσιπενταετίαν καὶ συντελούμενου ἔργου.

Μετὰ τὴν ἐναρκτήριον διμιλίαν τοῦ Προέδρου τῆς Ἐταιρίας Πέτρου Πέννα, ἡ δύοις περιεστράφη κυρίως εἰς τὴν «Σερραϊκὴν Ἐκπολιτιστικὴν παράδοσιν», καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἴστορικοῦ τῆς ἰδρύσεως καὶ συστάσεως τῆς Ἐταιρίας² ἔλαβον τὸν λόγον ὁ Τρ. Θεοδωρίδης, ὁ Δήμαρχος Σερρῶν κ.

1. Τὴν προσφώνησιν τοῦ Προέδρου Π. Πέννα, βλέπε κατωτέρω εἰς τὰς σελίδας τοῦ παρόντος τόμου.

2. Τὰ τοῦ ἕορτασμοῦ γενικῶς, τὸν λόγον τοῦ Προέδρου καὶ τὰς προσφωνήσεις τῶν λοιπῶν διμιλητῶν, βλέπε εἰς τὸν 8ον τόμον τῶν «Σερραϊκῶν Χρονικῶν», σελ. 3-17.

Ανδρέου, δι Πρόεδρος της Μακεδονικής 'Εστίας κ. Αστέριος Χατζηδίνας, δι Πρόεδρος της 'Εθνικής 'Ενώσεως Βορείων 'Ελλήνων κ. Θεόδωρος Σαράντης, δι Πρόεδρος της 'Εταιρίας Μακεδονικῶν Σπουδῶν Καθηγητὴς κ. Κωνστ. Βαβοῦσκος, δι Πρόεδρος της Σερραϊκῆς 'Ενώσεως κ. Νικ. Τζελέπης καὶ δι Πρόεδρος τῶν 'Ελλήνων Λογοτεχνῶν κ. Νικ. Στασινόπουλος.

Ολοι οἱ ἀνωτέρω διμιηταὶ ὑπεγράμμισαν τὴν προσφορὰν τῆς 'Εταιρίας μας, ὃχι μόνον εἰς τὸν συγκεκριμένον χῶρον τῆς πόλεως καὶ τῆς ὑπαίθρου τῶν Σερρῶν, ἀλλὰ τὴν ἴδιαιτέρας σημασίας καὶ σπουδαιότητος δραστηριότητα αὐτῆς εἰς ὅλοκληρον τὸν Μακεδονικὸν χῶρον, ποὺ εἴναι τεταγμένος ὡς «πρόδροφαγμα» διλοκλήρου τοῦ 'Ελληνισμοῦ. 'Υπεγραμμίσθη ἐπίσης ἡ σημασία τῆς ὑπάρξεως καὶ τῆς δραστηριότητος τῆς 'Εταιρίας ἐν μέσαις 'Αθήναις, ὡς τοῦ μοναδικοῦ πνευματικοῦ καὶ καθαρῶς ἐπιστημονικῆς 'Ερεύνης Σωματείου.

6) Κατὰ πρόσκλησιν τῆς Μορφωτικῆς 'Ενώσεως Νεολαίας Ν. Ζίχνης ἡ 'Εταιρία μας ἔκαμε δύο διμιλίας διὰ τοῦ Προέδρου αὐτῆς κ. Πέννα ὑπὸ τὸν Γενικὸν τίτλον «Τί ἔχουν τῆς Ζίχνας τὰ βουνὰ καὶ στέκουν μαραμένα».

Διὰ τῆς πρώτης διμιλίας, ἐδόθη συνοπτικὴ μὲν ἀλλὰ πλήρης κατὰ τὸ δυνατὸν εἰκόνα τῆς ιστορικῆς πορείας τῆς περιοχῆς ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῆς ἀπελευθερώσεώς της ἀπὸ τοῦ τουρκικοῦ ζυγοῦ.

Διὰ τῆς δευτέρας, ἡ δοποίᾳ ἐδόθη ἐπίσης ἐπὶ παρουσίᾳ ὅλων τῶν ἀρχῶν καὶ πυκνοτάτου ἀκροατηρίου, ἔγινε ἀναφορὰ εἰς τὰ ἀνὰ τὴν ἐπαρχίαν Φυλλίδος διαδραματισθέντα γεγονότα κατὰ τὴν περίοδον τοῦ Μακεδονικοῦ 'Αγῶνος καὶ ἔξαιρεται ἡ σθεναρὰ συμβολὴ τῶν κατοίκων εἰς τὴν ἄμυναν κατὰ τῶν Βουλγαρικῶν προσπαθειῶν, διὰ τὴν ἀλλοίωσιν τοῦ ἐθνολογικοῦ χαρακτῆρος τῆς περιοχῆς¹.

7) Μετὰ πρόσκλησιν τῶν ἐν Σιδηροκάστρῳ δύο ιστορικῶν Σωματείων, ἥτοι τοῦ «Συνδέσμου Εὑελπίδων Μελενίκου» καὶ τοῦ Συλλόγου Κυριῶν καὶ Δεσποινίδων «Ἡ 'Αρμονία», ἡ 'Εταιρία μας συμμετέσχε εἰς 'Εθνικὰς καὶ Πατριωτικὰς ἐκδηλώσεις τῶν δύο λαμπρῶν αὐτῶν σωματείων, τὰ δοποίᾳ στοχεύουν εἰς τὴν διατήρησιν τῆς ιστορικῆς μνήμης καὶ παραδόσεως τῆς προγονικῆς γῆς τῶν μελῶν των, τοῦ ἀξέχαστου Μελενίκου ποὺ κακῇ τῇ μοίρᾳ εὑρίσκεται αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἔξω τῶν δρίων τοῦ 'Ελληνικοῦ Κράτους.

Ἡ πρώτη παρουσία μας ἐγένετο τὴν 3 Μαρτίου 1980 μὲ διμιλίαν «Περὶ τῶν Εὑεργετῶν καὶ πνευματικῶν ἀνθρώπων τοῦ ἀλησμονήτου Μελενίκου» εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ ἰδιοκτήτου κινηματογράφου τοῦ Συνδέσμου «'Ομόνοια». Ἡ δὲ δευτέρα τὴν 9 Νοεμβρίου 1980, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν ἀποκαλυπτηρίων τῆς προτομῆς τοῦ ὑπερόχου Μακεδόνος καὶ ἐκλεκτοῦ τέκνου τῶν Σερρῶν καὶ τοῦ Μελενίκου, 'Αναστασίου Πολυζωίδη.

1. Ἀμφότεραι αἱ διμιλίαι ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὰ «Σερραϊκὰ Χρονικά». Ἡ πρώτη εἰς τὸν βού τόμον σελ. 233-261, ἡ δευτέρα εἰς τὸν 7ον τόμον σελ. 165-186.

Εἰς τὰς ἔορτὰς τῶν ἀποκαλυπτηρίων τῆς προτομῆς τοῦ Πολυζωίδη, τὴν δόποίαν ἔστησαν εἰς ἀπότισιν τιμῆς καὶ εὐγνώμονος μνήμης τοῦ ἀνδρός, τὰ δύο ἀδελφά Σωματεῖα «Σύνδεσμος Εὐελπίδων Μελενίκου» καὶ «‘Αρμονία», ἐκλήθη ὅπως συμμετάσχη καὶ ἡ «Ιστορικὴ καὶ Λαογραφικὴ ‘Εταιρία Σερρῶν - Μελενίκου» μὲν Ἰδιαιτέραν παράκλησιν ὅπως ὁ Πρόεδρος αὐτῆς, ἀσχοληθεὶς Ἰδιαιτέρως μὲ τὴν προσωπικότητα καὶ τὸ ἔργον τοῦ Πολυζωίδη, ἐκφωνήσῃ τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας ἔξιστορῶν τὴν δρᾶσιν καὶ τὸν βίον αὐτοῦ. Ἡ τελετὴ τῶν ἀποκαλυπτηρίων διωργανωθεῖσα ὑπὸ τῶν δύο Σωματείων ὑπῆρξεν ἀψιογος. Πλῆθος κόσμου ὅχι μόνον Σιδηροκαστρινῶν ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν πέριξ χωρίων κατεπλημμύρησε τὴν πόλιν καὶ τὴν πλατεῖαν, ὅπου ἡ προτομή, διὰ νὰ τιμήσῃ τὴν μνήμην τοῦ ὑπερόχου τέκνου τῆς Μακεδονίας. Ἱδιαιτέρως συγκινητικὴ ὑπῆρξεν ἡ ἀθρόα προσέλευσις ἐκ Θεσσαλονίκης, Σερρῶν, Δράμας καὶ ἄλλων πόλεων, Μελενικέων τῆς διασπορᾶς. Ἐξ ἀλλού ἡ παρουσία πλὴν τῶν Θρησκευτικῶν, Διοικητικῶν καὶ Στρατιωτικῶν ἀρχῶν εἰς τὴν ὅλην τελετὴν τῶν ἀποκαλυπτηρίων, ακιμακίου ἐξ ‘Υπουργῶν τῆς Κυβερνήσεως, τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Βορείου Ελλάδος, τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Βουλῆς καὶ ὅλων τῶν Βουλευτῶν τοῦ νομοῦ, ἔδωσε τὸν ὑψηλὸν τόνον, καὶ ἐδημιούργησε τὴν ἀρμόζουσαν καὶ ἐπιβαλλομένην ἀτμόσφαιραν, τὴν ἀνταξίαν πρὸς τὴν μεγαλωσύνην τοῦ τιμηθέντος γόνου τῆς Σερραϊκῆς γῆς καὶ τοῦ Μελενίκου. Ἡ ἀποκαλυφθεῖσα προτομὴ τοῦ ‘Αναστασίου Πολυζωίδη, ἐφιλοτεχνήθη ἀπὸ τὸν διακεκριμένον συμπατριώτην μας γλύπτην Κωνσταντίνον Παλαιολόγον. Κατώρθωσε νὰ ἀποδώσῃ μὲ πιστότητα καὶ μεγάλην ἀκρίβεια τὴν ὥραία, ἀρρενωπὴ καὶ αὐστηρὴ μορφὴ τοῦ ἀδέκαστου αὐτοῦ λειτουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης. Καὶ ὡς ἐπιβεβλημένον χρέος ἡ ‘Εταιρία μας ἐκφράζει τὰ θερμὰ συγχαρητήρια καὶ ἀπονέμει ἔπαινον διὰ τὸ ὥραῖον του καλλιτέχνημα.

8) Τὴν 7ην Δεκεμβρίου 1980 δ ‘Ιστορικὸς διμιλος τῶν Σερρῶν «Ορφέας» ἔωρτασε τὰ 75 χρόνια ἀπὸ τὴν Ἰδρυσίν του. Ἡ ‘Εταιρία μας ἐκλήθη ὅπως μετάσχη εἰς τὰς ἐπταημέρους ἔορταστικὰς ἐκδηλώσεις. Μὲ τὴν συμμετοχὴν μας ἐτιμήσαμεν ἐμπράκτως τὸν γηραιόν «Ορφέα» πλέξαντες τὸ ἐγκώμιον καὶ ἐπισημάναντες τὸν ὁλὸν, τὸν ὅποιον διεδραμάτισε Ἰδιαιτέρως, κατὰ τὰ δύσκολα χρόνια τῆς τουρκικῆς δουλείας, μὲ τὴν Ἐθνικὴ δρᾶσιν τῶν μελῶν του καὶ τὴν ἐν γένει ἐκπολιτιστικὴ δραστηριότητα, τὴν δοία ἀνέπτυξε εἰς τὸν τομέα τοῦ ἀθλητισμοῦ, τῆς σωματικῆς γενικῶς ἀγωγῆς καὶ τῆς μουσικῆς παιδείας τῆς Σερραϊκῆς νεολαίας¹.

Αὕται ἦσαν μερικαὶ ἀπὸ τὰς παρουσίας καὶ ἐξορμήσεις τῆς ‘Εταιρίας

1. Περιγραφὴ λεπτομερῆ τῶν ἔορταστικῶν ἐκδηλώσεων τοῦ ἐπταημέρου, τὴν προσφώνησιν τοῦ Προέδρου τῆς ‘Εταιρίας μας κατὰ τὴν ἐναρκτήριον ἡμέραν, ως καὶ τὸν λόγον τοῦ Προέδρου τοῦ «Ορφέα» κ. Καφταντζῆ, βλέπε εἰς ἄλλας σελίδας τοῦ παρόντος τόμου.

μας, ἐκτὸς τῆς ἔδρας, αἱ δποῖαι καὶ ἐστερέωσαν τὴν φήμην αὐτῆς.

Ἄλλὰ δὲν εἶναι δλιγώτερον σημαντικὴ ἡ δραστηριότης τῆς Ἐταιρίας μας ἐν αὐτῇ τῇ Πρωτευούσῃ.

Αἱ αἰθουσαι τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου Παρνασσού, τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρίας, τοῦ Λαϊκοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ἐταιρίας τῶν φίλων τοῦ Λαοῦ, πλειστάκις ἔχοντας μερικούς πόλεμους, διὰ νὰ ἀκουσθῇ ἡ φωνὴ τῆς Ἐταιρίας καὶ νὰ προβληθῇ τὸ ἔργον καὶ οἱ σκοποὶ αὐτῆς. Συνεχεῖς καὶ ἀλλεπάλληλοι διαλέξεις καὶ διαλέξεις, μὲ ἀναφορὰν εἰς θέματα ιστορικοῦ καὶ λαογραφικοῦ περιεχομένου, διωχέτευσαν ιστορικὰ μηνύματα καὶ ἔζωντάνευσαν τὴν μνήμην ιστορικῶν γεγονότων τῆς περιοχῆς, ποὺ συνετέλεσαν εἰς τὴν διάσωσιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀπὸ τὴν σλαυτικὴν ἐπιβούλην καὶ διάβρωσιν.

Δὲν εἶναι ἀσκοπος ἡ μνεία τῶν τίτλων μερικῶν ἀπὸ αὐτάς : «Ἡ Ἐκπαιδευτικὴ καὶ Πολιτιστικὴ ἀκτινοβολία τῆς πόλεως τῶν Σερρῶν» - «Ἡ Ἐμπορικὴ Ἀκμὴ τῆς πόλεως τῶν Σερρῶν στὰ χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας κατὰ τοὺς ξένους περιηγητὰς» - «Ο Μακεδονικὸς Ἀγὼν στὴν περιοχὴ τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας» - «Μελένικος, ὁ ἀκρίτας τοῦ Ἑλληνικοῦ Βορρᾶ» - «Λατρεῖες, μῆθοι καὶ θρῦλοι τοῦ Παγγαίου» - «Ο Ἀγιος Γεώργιος εἰς τὰς Λακαὶς παραδόσεις τῆς περιοχῆς τῶν Σερρῶν» - «Ἐαρινὰ Ἐδιμα λαϊκῆς λατρείας ἀπὸ τὴν περιοχὴν τῶν Σερρῶν» μὲ προβολὴν κινηματογραφικῆς ταινίας - «Ο Μακεδών Ἀναστάσιος Πολυζωίδης, ὁ Δικαστής, Πολιτικὸς καὶ Ἀνθρωπὸς τῶν γραμμάτων» - «Ο Ἐμμανουὴλ Παπᾶς καὶ ἡ συμμετοχὴ τῶν Σερραίων εἰς τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1921» - «Ἡ Μονὴ τοῦ Τιμίου Προδρόμου Σερρῶν» μὲ προβολὴν κινηματογραφικῆς ταινίας καὶ διαφανειῶν κ. ἄ.

Οἱ στόχοι τῆς Ἐταιρίας ἐπετεύχθησαν καὶ διὰ τῶν διαφόρων ἕօρταστικῶν συνεστιάσεων, αἱ δποῖαι διωργανώθησαν ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἐπετείων τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν Σερρῶν καὶ τοῦ Σιδηροκάσορου εἰς τὰς αἰθούσας διαφόρων Ξενοδοχείων τῶν Ἀθηνῶν, τῆς Κηφισιᾶς καὶ Πολιτείας, μὲ ἀθρόαν συμμετοχὴν τῆς ὀλότητος σχεδὸν τῆς λαμπρᾶς ἐν Ἀθήναις Σερραϊκῆς Κοινωνίας, ὅπου εἰς πανηγυρικοὺς λόγους καὶ ἀναλόγους ἀπαγγελίας, ἀναζωοπούσθη ἡ μνήμη τῆς προγονικῆς μας ιστορίας.

Ίδιαιτέρως λαμπρὸς καὶ ἐπιβλητικός ὑπῆρξεν ὁ ἕօρτασμὸς τῆς πεντηκονταετηρίδος τῶν ἐλευθερίων τῆς πόλεως τῶν Σερρῶν εἰς τὸ Rouf Garden τοῦ Ξενοδοχείου Ἀκροπόλη τὴν 29 Ιουνίου τοῦ 1963. Οἱ πανηγυρικοὶ λόγοι τόσον τοῦ Προέδρου κ. Πέννα ὃσον καὶ τοῦ τότε Γενικοῦ Γραμματέως ἀειμνήστου Νατάλη Ηέτροβιτς, αἱ κατάλληλοι ἀπαγγελίαι καὶ τὰ πατριωτικὰ ἀσματα καὶ ἐμβατήρια τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τοῦ 1912 — 13 ποὺ ἀπέδωσε ἡ ὥραια ὀρχήστρα, ἐσκόρπισαν φίγη συγκινήσεως, ἐδημιούργησαν μίαν ἀτμόσφαιραν ἐνθουσιασμοῦ καὶ πατριωτικῆς ἐξάρσεως καὶ ἔζωντάνευσαν εἰς τοὺς ἐπιζήσαντας ίδια, τάς ἐνεπαλήπτους ἐκείνας στιγμὰς τοῦ Ἐθνικοῦ μας βίου

τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, καὶ ἐπανέφεραν εἰς τὴν σκέψιν μνῆμες Ἐθνικῆς ὑπερηφανείας καὶ μεγαλείου.

‘Ως κατακλεῖδα ἀναφέρομε τὴν δραίαν συνεστίασιν τῶν μελῶν τῆς Ἐταιρίας μας, τὴν 3 Δεκεμβρίου τοῦ 1980 εἰς τὰς αἰδούσας τοῦ Ξενοδοχείου «Πάρο» τῆς Λεωφόρου Ἀλεξάνδρας. Καὶ ἀπὸ ἀπόψεως συμμετοχῆς μελῶν καὶ φίλων τῆς Ἐταιρίας μας, ὅσον καὶ τῆς δημιουργίας μιᾶς ἔντονα θερμῆς ἀτμοσφαίρας μεταξὺ τῶν μελῶν, ὑπῆρξεν λίαν ἐπιτυχής. Καὶ ὑπῆρξεν ἀπόλυτος ἡ ἴκανοποίησις τῶν συνδαιτημόνων ἀπὸ τὰς δύο ἐπικαίρους καὶ ἐνδιαφερούσας διμιλίας τῶν Ἐταίρων μας κ. Γεωργίου Ἀβτζῆ καὶ κ. Νικολάου Τζελέπη, ποὺ συνεπλήρωσαν τὴν ὑλικὴν τροφὴν τοῦ μενοῦ τῆς ἑσπέρας μὲ τὴν πλουσία πνευματική των τροφῆ¹. ‘Ἄλλωστε τὰ θέματα τῶν δύο διμιλιῶν ἥσαν ἀνάλογα : «Ο Χρυσός τοῦ Παγγαίου καὶ τὰ Μακεδονικὰ νομίσματα», ποὺ μᾶς προσέφερε ἀφθόνως δ κ. Ἀβτζῆς καὶ 2) τὰ «Κτηνοτροφικά προϊόντα τοῦ Νομοῦ Σερρῶν καὶ ἡ σημασία τους διὰ τὴν οἰκονομίαν τῆς χώρας μας» τοῦ Τζελέπη. Πλούσια ἐδέσματα καὶ πλουσιώτερη πνευματικὴ τροφή.

‘Ως πραγματικὸν ἐπιδόρπιον καὶ εἰς ἀντιπαράθεσιν τοῦ δροσεροῦ παγωτοῦ, ἀκούσαμε τὴν ζεστὴ καὶ γλυκυτάτη φωνὴ τῆς ἀγαπητῆς καὶ διακεκριμένης συμπατριώτισάς μας πρωταγωνιστρίας τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου Βίλμας Κύρου, ποὺ μᾶς ἔχαρισε ἀφθονο γέλιο διαβάζοντας τὴν ἀνεπανάληπτη καὶ σπουδαίας λαογραφικῆς ἀξίας παρλάτα τοῦ ἀειμήστου Ἐταίρου καὶ Γενικοῦ Γραμματέως τῆς Ἐταιρίας μας Νατάλη Πέτροβιτς γιὰ τὸν «Σερραϊκὸ Πετροπόλεμο», δπου μὲ δεξιοτεχνία, εἰς τὸν φανταστικὸν διάλογον μεταξὺ δύο γυναικῶν, ἀπεθησαύρισε ἀφθόνια λέξεων τοῦ παλαιοῦ τοπικοῦ λαϊκοῦ Σερραϊκοῦ λεξιλογίου.

‘Η Ἐταιρία μας κατὰ τὸ 1980 ὑπέστη δύο σοβαρότατα πλήγματα μὲ τὴν ἀπώλεια δύο δυναμικῶν στελεχῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου. Μὲ τὸν θάνατον κατὰ τὴν 28ην Ἰανουαρίου τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως Ἰωάννου Βλάχου, καὶ κατὰ τὴν 23ην Δεκεμβρίου τοῦ ἰδίου ἔτους τοῦ Ἀντιπροέδρου Τριανταφύλλου Θεοδωρίδη. ‘Η Ἐταιρία μιᾶς ἐστερήθη σπουδαίων συνεργατῶν, οἱ δποῖοι μὲ ζῆλον καὶ ἐνδιαφέρον ἐμερίμνον διὰ τὴν προαγωγὴν τοῦ ἔργου αὐτῆς. Κατὰ τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν τῆς 17 Ἀπριλίου 1980, μοῦ ἐδόθη ἡ εὐχαρισία νὰ ἔξαρω τὴν προσωπικότητα τοῦ Ἰωάννου Βλάχου, δ ὅποιος καὶ ὡς μέλος ἀπλοῦν καὶ ὡς Γενικὸς Γραμματεὺς μετέπειτα, συνέβαλε οὖσιαπτικὰ εἰς τὴν προαγωγὴν τοῦ ἔργου τῆς Ἐταιρίας, καὶ νὰ ὑπογραμμίσω τὴν σπουδαιότητα καὶ τὴν ἀξίαν τῶν ιστορικῶν του ἔρευνῶν ἰδίως, τῆς παρθένου περιοχῆς Σιδηροκάστρου. Αἱ δύο μελέται του «Ο Ιερὸς Ναὸς τοῦ Ἀγίου Αθανασίου Φυλλίρας Πορρού»

1. Τὰς διμιλίας τῶν κυρίων Ἀβτζῆ καὶ Τζελέπη βλέπε εἰς τὰς σελίδας τοῦ παρόντος τόμου κατωτέρω.

καὶ «Ο Μακεδονικὸς Ἀγῶν εἰς τὴν περιοχὴν Μελενίκον» βάσει τῶν ἐπιστολῶν τῶν Μητροπολιτῶν Εἰρηναίου καὶ Αἰμιλιανοῦ, ποὺ ἐδημοσιεύθησαν ἀντιστοίχως εἰς τὸν 7ον καὶ 8ον Τόμον τῶν «Σερραϊκῶν Χρονικῶν», δίνουν τὸ μέτρον τῆς Ἐπιστημονικῆς του προσφορᾶς, ἀλλὰ καὶ τὴν τεραστίαν ἀπώλειαν ἐνὸς σπουδαίου ἰστορικοῦ ἐρευνητοῦ τῆς περιοχῆς μας. Εἰς τὰς σελίδας τοῦ παρόντος, θὰ εὗρῃ κατωτέρῳ ὁ ἀναγνώστης λεπτομερεστέραν ἀνάλυσιν τοῦ ἔργου του καὶ πλῆρες βιογραφικὸν σημείωμα. Διότι ὁ Ἰωάννης Βλάχος καὶ ὡς καθηγητὴς τῆς Φιλολογίας καὶ τῆς Θεολογίας ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ πλουσίαν ἐκπαιδευτικὴν καὶ κοινωνικὴν δρᾶσιν, τὴν δοπίαν δυστυχῶς ἀνέκοψεν ὁ τόσον πρόωρος θάνατός του.

Πλῆγμα μέγα διὰ τὴν Ἐταιρίαν μας καὶ τεράστιον κενὸν εἰς τὸν χῶρον τῶν γραμμάτων ὑπῆρξεν καὶ ὁ θάνατος τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Ἐταιρίας μας Τριαντ. Θεοδωρίδη. Ὅπηρξεν ἀπὸ τὰ ἴδρυτικὰ στελέχη τῆς Ἐταιρίας ἀπὸ τὰ δοποῖα ἐλάχιστα εὑρίσκονται ἐν ζωῇ καὶ πάντοτε ὡς μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ ἀργότερον ὡς Ἀντιπρόεδρος, μὲ τὴν ἐκπληκτικὴν του δραστηριότητα πλὴν τῶν ἄλλων ἐθεορτήσεων τὸ ἔργον τῆς Ἐταιρίας μας, ἀναδεχθεὶς τὸν ρόλον τοῦ συντονιστοῦ τῶν δημοσίων σχέσεων καὶ τῆς προβολῆς τοῦ ἔργου αὐτῆς. Ὡς δημοσιογράφος, ὡς συγγραφεὺς καὶ ἐκδότης περιοδικῶν, ἀφησε δείγματα λαμπρὰ τῆς πνευματικῆς του προσφορᾶς. Σειρὰ ἔργασιῶν καὶ μελετῶν του κοσμοῦν τὰς σελίδας τῶν «Σερραϊκῶν Χρονικῶν», ἥ δὲ τελευταία προσπάθειά του, τῆς ἐκδόσεως δηλονότι τῆς Ἑλληνοβελγικῆς Ἐπιθεωρήσεως μὲ τὴν δοπίαν ἀπέβλεπε εἰς πανευρωπαϊκὴν πνευματικὴν διεύρυνσιν καὶ συνεργασίαν, εἶναι δείγμα τῆς πνευματικῆς του ἀνησυχίας πρὸς δημιουργίαν, Φίλος ὅλων, συμπαθής καὶ ἀγαπητὸς πρὸς ὅλους, ἀφησε μέγα κενόν. Ἐλπίζω νὰ μοῦ δοθῇ ἥ εὐκαιρία νὰ ἔξαρω καὶ δημοσίως τὴν προσωπικότητα καὶ τὸ ἔργον του, εἰς ἐπιβεβλημένην ἐκδήλωσιν ὑπὲρ ἐκείνων, οἱ δοποῖοι ἀφοσιώθηκαν ψυχῇ καὶ σώματι εἰς τὸ ἔργον τῆς Ἐταιρίας μας. Διότι ὁ Τριαντ. Θεοδωρίδης ἀκόμη καὶ κατὰ τὴν μακρὰν περίοδον τῆς ἀδιθενείας του, ἀπὸ τὸ κρεββάτι τοῦ πόνου καὶ τοῦ ἀγῶνα πρὸς ἐπιβίωσιν οὕτε στιγμὴν ἐλησμόνει τὴν Ἐταιρίαν καὶ διαρκῶς τηλεφωνικῶς ἐνημερώνετο καὶ διετύπωνε τὴν γνώμην του.

Ἐν τούτοις τὰ γεγονότα αὐτὰ δὲν ἐπενήργησαν ἀναστατικὰ διὰ τὴν Ἐταιρίαν. Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν κενῶν καὶ τὴν ἀναμόρφωσιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἥ Ἐταιρία μας ἐσυνέχει καὶ συνεχίζει κανονικῶς τὴν πορείαν της. Καὶ ἡδη εὑρίσκεται εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν νὰ παραδώσῃ εἰς τοὺς φιλίστορας τὸν παρόντα ἐνατον τόμον τῶν «Σερραϊκῶν Χρονικῶν».

Πρὸς τοὺς ἐκλεκτοὺς καὶ διακεκριμένους συνεργάτας, οἱ δοποῖοι ἐτίμησαν μὲ τὰς ἐνδιαφερούσας μελέτας καὶ ἐρεύνας των τὰς σελίδας καὶ τῶν ἐννέα τόμων τῶν «Σερραϊκῶν Χρονικῶν» καὶ μὲ τὸ κῦρος τῆς ἐπιστημονικῆς των

προσφορᾶς ἀνήγαγον τὸ περιοδικόν μας εἰς περίοπτον θέσιν μεταξὺ τῶν ἀναλόγων τοιούτων, ἡ Ἐταιρία μας ἀπευθύνει εὐγνώμονας εὐχαριστίας.

Εὐχαριστίας ἐπίσης ἀπευθύνει πρὸς ὅλους ἐκείνους, οἵ διοῖοι ἥθικῶς καὶ ὑλικῶς ἔβοιθησαν τὸ ἔργον τῆς Ἐταιρίας, τῆς δόπιας αἱ οἰκονομικαὶ δυνατότητες ὑπῆρξαν πάντοτε περιωρισμέναι. Ἀποβλέποντες, δχι εἰς κέρδη, ἀλλὰ εἰς τὴν ὅσον τὸ δυνατὸν εὑρυτέραν διάδοσιν τοῦ ἔργου μας καὶ τὴν προβολὴν τῆς Ἰστορικῆς πιλοφορίας τῆς ἰδιαιτέρας μας πατρίδος, διαθέσαμεν τὸ περιοδικόν μας εἰς τιμὴν κόστους. Περιορίζοντες εἰς τὸ ἐλαχιστότερον τὰς δαπάνας λειτουργίας τῆς Ἐταιρίας μας, ἐκαλύψαμεν πάντοτε τὴν ἔκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ μας ἐκ τῶν συνδρομῶν καὶ μικροδωρεῶν τῶν μελῶν τῆς Ἐταιρίας, ἐκ τοῦ προϊόντος τῆς πωλήσεως τῶν τόμων, ἐκ τῆς ἔστω καὶ περιορισμένης ἀρωγῆς τοῦ Δήμου Σερρῶν διὰ τῆς ἀγορᾶς παρ' αὐτοῦ δρισμένου ἀριθμοῦ τόμων, ἀλλὰ πρὸ παντὸς ἐκ τῆς παγίας ἐτησίας ἐπιδοτήσεως τῆς Ἐταιρίας μας ὑπὸ τῆς Παγγείου Ἐπιτροπῆς.

Ἡ Ἐταιρία μας θὰ μνημονεύῃ πάντοτε εὐγνωμόνως τὸ ὄνομα τοῦ μεγάλου φίλου τῆς Ἐταιρίας μας τοῦ ἀειμνήστου Φιλίππου Δραγούμη, τοῦ ὑπέροχου ἐκείνου Μακεδόνος καὶ ἐκφραστοῦ καὶ συνεχιστοῦ τῶν ἀρετῶν καὶ τῆς ἔθνικῆς προσφορᾶς τῆς ἐνδόξου Μακεδονικῆς οἰκογενείας τῶν Δραγούμιδων. Χάρις εἰς τὴν πρὸς πᾶσαν Μακεδονικὴν καὶ Ἐθνικὴν προσπάθειαν ἀγάπην του, ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του ὡς Ἰσοβίου μέλους, συμπεριέλαβε καὶ τὴν Ἐταιρίαν μας εἰς τὸν κατάλογον τῶν παρὰ τῆς Παγγείου Ἐπιτροπῆς ἐπιδοτούμενων σωματείων καὶ συλλόγων πνευματικῆς καὶ Ἐθνικῆς προσφορᾶς καὶ οὗτω καλύπτομεν κατὰ μέγα μέρος τὰς δαπάνας μας.

Ἄγαπητοι καὶ φίλοι Ἐταῖροι,

Ἡ ἀναφορὰ εἰς τὸ ἔργον τῆς Ἐταιρίας μας ἵσως νὰ μὴν εἶναι πλήρης. Εἶναι δῆμος ἐκτὸς ἀμφιβολίας ἐξ ὅσων ἔξετέθησαν ἀνωτέρω, διὰ τὰ ἐπιτεύγματα ὑπῆρξαν ἀπολύτως θετικὰ καὶ οὖσιαστικὰ καὶ γόνιμα διὰ τὴν διάσωσιν Ἰστορικῶν στοιχείων καὶ διατήρησιν τῆς ἀληθοῦς μνήμης, τῆς τόσον ἀπαραιτήτου διὰ τὴν Ἐθνικήν μας αὐτογνωσίαν. Καὶ θὰ ἥθελα διὰ τοῦτο ἡ ἀναφορὰ αὐτῆς τῆς τριακονταετοῦς δραστηριότητος νὰ θεωρηθῇ ὡς μνημόσυνον καὶ ἐκφρασις εὐγνωμοσύνης, πρὸς τοὺς ἐκλιπόντας ἐμπνευστὰς καὶ ἴδρυτὰς τῆς Ἰστορικῆς καὶ Λαογραφικῆς Ἐταιρίας Σερρῶν - Μελενίκου, τοὺς ἀειμνήστους Νατάλην Πέτροβιτς καὶ Βασίλειον Σιμωνίδην, ὅλων ἡμῶν τῶν Σερραίων καὶ Μελενικείων, καὶ ἰδιαιτέρως ἐμοῦ τοῦ μόνου ἐπιζῶντος ἐκ τῆς ἴδρυτικῆς τριανδρίας καὶ προσυπογράφοντος τὴν παροῦσαν.

ΠΕΤΡΟΣ Θ. ΠΕΝΝΑΣ